

DARCIS, Frans-Hubert (Vroenhoven 7 oktober 1892 – Moresnet 10 april 1969).

Volgde middelbaar onderwijs aan het O.-I.-V.-college te Tongeren en bij de paters assumptionisten te Zepperen (Sint-Truiden) en te Taintignies (Rumes, Henegouwen). Tijdens zijn twee jaar studies filosofie aan het Klein Seminarie van Sint-Truiden was Darcis lid van de letterkundige kring *Utile Dulci*. Nog voor het voltooien van zijn studies aan het grootseminarie te Luik gaf hij les aan het college van Tongeren (oktober 1917). Op 1 april 1918 werd hij priester gewijd en daarna was hij enige tijd kapelaan te Antheit en te Stokkem, waar hij tevens het directeurschap van de rietvlechtschool waarnam. In augustus 1923 werd hij leraar aan het Klein Seminarie te Saint-Roch. Hij werkte er aan zijn *Vlaanderen's Eeuwkalender, 1830-1930*. Dit boek geeft een synthese van het katholieke en Vlaams culturele, sociale en maatschappelijke leven van 1830 tot 1930. In september 1930 werd hij kapelaan te Hombourg (Plombières) en in april 1932 te Kelmis (in het noordoosten van de provincie Luik).

Vanaf 1930 stond Darcis aan het hoofd van de *Davidfonds*-afdeling te Montzen en was hij proost van de christelijke mijnwerkersvakbond te Kelmis. Samen met Jef Franssens lag hij aan de basis van tal van Vlaamse activiteiten, zoals een 11 juli-viering of deelname aan de IJzerbedevaart. Via het toneelstuk trachtte hij het culturele zelfbewustzijn van zijn parochianen op te vijzelen. Als Vlaming uit de taalgrensstreek was Darcis alert voor de problemen van Duitstaligen en werd hij secretaris van de Bund der Deutsch-Belgier.

Vanaf 1 mei 1937 werd Darcis pastoor te Schönberg (Sankt-Vith) en kapelaan in het naburige Herresbach, en in de lente 1940 pastoor te Veulen (Heers). Hij sloot zijn actieve carrière af als pastoor te Kanne (1955-1957) en keerde nadien naar Moresnet terug. Darcis bleef actief in het kerkelijke en sociaal-culturele leven en reageerde in een artikel in *Heem* tegen verfransing op religieus vlak. Hij stelde vast dat tijdens de volksmissies alleen maar Fransstalige paters kwamen prediken.

Van 1963 tot 1965 was Darcis rector van het Sint-Antoniusklooster te Valmeer (Riemst) en nadien keerde hij terug naar de franciscanen te Moresnet, waar hij hielp bij de opvang van pelgrims in het Maria-bedevoortsoord. In 1967 was hij een van de initiatiefnemers van de Vereinigung für Kultur, Heimatkunde und Geschichte im Göhlthal. Hij nam de redactie van het tijdschrift *Im Göhlthal* voor zijn rekening.

WERKEN: Bijdragen in *Boekengids*; *Heem*; – *Vlaanderen's Eeuwkalender 1830-1930*, 1930; – *Het Bruidsexamen: handleiding voor de zielzorg*, 1951; – *Kerkelijk huwelijksboekje voor een gelukkig gezinsleven*, 1951; – *Arbeid adelt, arbeid heiligt: een blik op de goddelijke inhoud van de arbeid*, 1964.

LITERATUUR: 'Passiespel van Kelmis trekt kijkers uit Bonn', in *De Standaard* (12-13 maart 1966); – 'E.H. Frans Darcis te Moresnet overleden', in *Het Belang van Limburg* (12-13 april 1969); – 'In memoriam Z.E.H. Frans-Hubert Darcis', in *Heem*, jg. 13, nr. 4 (juli-augustus 1969); – G. van Voeren, *Veltmans en Overmaas. Een priester die streed voor godsdienst en moedertaal*, 1989.

MARTIN KELLENS